# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין את עקרון שלטון הרוב ואת הצורך בהגנה על זכויות המיעוט
- לזהות את מושג חופש הביטוי וגבולותיו
- לתרגל כתיבת טיעון הכולל טענה נגדית והפרכה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

### חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – 18
2. ב – מצב שבו הרוב משתמש בכוחו כדי לפגוע במי ששונה

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נכתב בפסקה הראשונה
2. לא נכון – 18 הצביעו לציוד, 12 לתרומה
3. נכון – כמו הזכות לשוויון, לכבוד וחופש הביטוי

### חלק ג' – השלמת מילים

1. מתקבלת
2. עריצות

### חלק ד' – התאמה: מושג והגדרה

- 1 – ג (החלק שקיבל יותר קולות)
- 2 – ד (שלטון אכזרי הפוגע בזכויות אחרים)
- 3 – א (גבול שאסור לעבור)
- 4 – ב (החלטה סופית בין אפשרויות)

### חלק ה' – לשון: צירופי סמיכות

1. ב – שלטון הרוב
2. ב – זכויות המיעוט

### חלק ו' – שאלות פתוחות

1. הזכות לשוויון, הזכות לכבוד, וחופש הביטוי

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- רוב=החלק הגדול שמחליט; מיעוט=החלק הקטן
- דוגמאות: זכות לשוויון, לכבוד, חופש ביטוי
- אסור להסית לאלימות, לפגוע בשם טוב או להשפיל

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על החלטות שהתקבלו ברוב בכיתה בפועל, ולקשר לדוגמת קופת כיתה ח׳3
- כדאי להדגים בעל פה את מבנה הטענה הנגדית וההפרכה לפני המשימה הכתובה
- בחלק הלשון אפשר לתרגל בעל פה עוד דוגמאות של צירופי סמיכות מתחום האזרחות

# דף תרגול: הרוב מחליט – ומה עם המיעוט?

דף התלמיד/ה חנ"מ

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכיתה ח׳3 הוחלט ברוב קולות מה לעשות בכסף הקופה. המקרה הזה פותח שאלה גדולה יותר: מה מותר לרוב להחליט, ומה אסור לו לקחת מהמיעוט?

**בנק מילים:** עריצות | מתקבלת

## 1 חלק א׳ – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** כמה תלמידים הצביעו לקנות ציוד למסיבה?

א) 12 ב) 18 ג) 30

**2.** מהי 'עריצות הרוב' לפי הטקסט?

א) מצב שבו המיעוט שולט ב) מצב שבו הרוב משתמש בכוחו כדי לפגוע במי ששונה

ג) מצב שבו אין בחירות כלל

## 2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | בקופה הכיתתית נאספו 600 שקלים. | ☐ | ☐ |
| 2 | כל 30 התלמידים הצביעו לתרום לעמותה. | ☐ | ☐ |
| 3 | לפי הטקסט, יש זכויות שהרוב אינו רשאי לקחת גם אם הוא מצביע על כך. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** הדמוקרטיה משתמשת בכלל שההחלטה שקיבלה את מרב הקולות היא ה

_____

**2.** אלכסיס דה טוקוויל הזהיר מפני _____ הרוב

## 4 חלק ד' – התאמה: מושג והגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** רוב | ___ | **א.** גבול שאסור לעבור |
| **2.** עריצות | ___ | **ב.** החלטה סופית בין אפשרויות |
| **3.** קו אדום | ___ | **ג.** החלק שקיבל יותר קולות |
| **4.** הכרעה | ___ | **ד.** שלטון אכזרי הפוגע בזכויות אחרים |

## 5 חלק ה' – לשון: צירופי סמיכות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** איזה צירוף כתוב נכון?

(א) השלטון הרוב (ב) שלטון הרוב (ג) שלטון הרוב ה

**2.** איזה צירוף כתוב נכון?

(א) הזכויות המיעוט (ב) זכויות המיעוט (ג) זכויות ה מיעוט

## 6 חלק ו' – שאלות פתוחות

ענו בקצרה.

**1.** ציינו שלוש זכויות שהרוב אינו רשאי לקחת לפי הטקסט.

**כרטיס יציאה**

מה ההבדל בין רוב למיעוט?

תנו דוגמה אחת לזכות שהרוב אינו רשאי לקחת מהמיעוט

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️